

SZAVELJEV:

Roham a Téli Palota ellen

A Magyar-Szovjet Művelődési Társaság kiadásában megjelent Szaveljev: „Roham a Téli Palota ellen” című könyve, mely könnyen érthető és érdekes módon tárja szemünk elé a munkások és parasztok dicsőséges harcát 1917 júliusától a Nagy Októberi Szocialista Forradalom győzmes napjáig. A dolgozó nép elnyomóival szemben folytatott harca — Lenin és Sztálin vezetésével — 1917. november 7-én a munkások és parasztok győzelméhez vezetett. A nép hősi küzdelme során kezébe vette az uralmat és megsemmisítette a cári Oroszország élősdő nagytökéseinek és nagybirtokosainak hatalmát.

Lenin a Szmolnijba megy

Október 24-én este Lenin egy elvtársat, egy bolsevik munkást a Szmolnijba küldött hírekért. Tudni akarta, készen áll-e minden a felkelésre. Ó maga teljesen egyedül maradt a szállásán. Ekkor egyszerre a távolból tompa lövéseket hallott: a felkelés megkezdődött.

Vladimir Iljics elgondolkodott. Aztán előhúzott az asztalból egy ott elrejtett ősz parókát és a fejére tette. Kendővel bekötötte arcát, mintha a foga fájna. Szemüvegét vett fel. Magára kapta felöltőjét és sportsapkáját egészen mélyen a szemébe húzta.

Vladimir Iljics elhatározta, hogy elmegy a Szmolnijba. Ekkor jött vissza a Szmolnijba küldött munkás. Kérlelni kezdte Lenint, hogy ne menjen ki az utcára, mert halálos veszély fenyegeti. De Lenin hajthatatlan maradt.

A munkás elhatározta, hogy elkíséri Vladimir Iljicsot a Szmolnijba. Minden lehetőségére készen magához vette revolverét. Ha valami történik az uton, fegyveresen áll ellen a junkereknek és élete árán is megvédi Lenin életét.

Együtt mentek az utcán és felugrottak az első villamosra. Vladimir Iljics elhatározta, hogy beszélgetést kezd a vezetővel, meg tudja, mennyire terjedt már el a felkelés híre.

— Hová megyünk — kérdezi Lenin.

— A kocsiszinbe — válaszolta a vezető.

— A kocsiszinbe? Miért olyan korán?

— Maga mifajta? — kérdezte a vezető.

— Munkás! — felelte Lenin.

— Szép! — csodálkozott a vezető.

— Még azt kérdezi, miért megyünk oda? nem tudja, mi történik? Újják a burzsujt! Azért megyünk a kocsiszinbe.

Vladimir Iljics örült: megtudta, amit tudni akart.

A kocsi befutott a kocsiszinbe. Lenin és kísérete gyalog mentek tovább a széles Spálnia-utcán.

Itt majdnem baj történt: elenséges lovas őrzőjárt jött a sarok felől.

— Hová mennek? Mutassák az igazolványukat — kiáltott az őrzőjárt parancsnoka.

— Menjen előre, Lenin elvtárs — süttogott a munkás. Megpróbálom beszélgetéssel le-

foglalni őket.

Ingadozó léptekkel, mintna részeg lenne, az utca közepére tartott és veszekedni kezdett az őrzőjárral.

De kezét zsebében tartotta, ahol a revolvert rejtgette.

Az őrzőjárnak nem volt ideje a részeggel foglalkozni... Parancsnokuk in'ett és az őrzőjárt tovább lovagolt.

Félóra múlva Lenin már a Szmolnijban volt.

Az utolsó menedékhely

Október 25-e.

Már majdnem az egész város a felkelők kezén volt, csak a Téli Palotát és az előtte levő területet birtokolta még az ellenség.

A palotában, utolsó menedékhelyén, rejtőzött az Ideiglenes Kormány, valamennyi csapatával, minden fegyveres erejével együtt.

Valamit tenni kellett a felkelőknek, hogy kiverjék őket onnan.

De a Téli Palota elfoglalása nehéz feladat volt. Északról víz veszi körül a kastélyt: a Néva és a Téli-csatorna. Onnan nem lehetett támadni. Maradt a déli oldal. Itt azonban a palota előtt hatalmas tér terült el. A támadóknak nem volt hová

rejtőzniük a golyók elől. Viszont a kastélyból a teret igen jól lehetett lőni.

Ezért emeltek ott gerendák-ból falat a kastély megerősítésére. A rohamozó felkelőket gépfegyver-ir fogadta volna. A junkerek pedig csaknem biztos fedezék mögül védekezhettek.

Az ellenségnek még egy előnye volt: mivel a palotán belül minden átjárót használhatott, akadálytalanul átcsoportosíthatta erőit és majd itt, majd ott váratlanul kicsaphatott.

Ezért gondolta az Ideiglenes Kormány, hogy a Téli Palotába nemcsak napokig, hanem szükség esetén néhány héten át tartja magát, míg csak erősítés nem érkezik. Lőszereket a junkereknek annyi volt, amennyi csak kellett.

A Téli Palotában csak a lépcsők száma 117, a szobáké és termeké pedig 1000-nél is több. Hely tehát elég volt a csapatok elhelyezésére. A Téli Palota falai vastagok és szilárdak, hosszú ostromot is kibírnak.

A Téli Palota ugyyszólván bevehetetlen volt!

De a bolsevikok mégis elhatározták, hogy aznap október 25-én este, de legkésőbb éjszaka elfoglalják a Téli Palotát. Így is történt.

November 10: Ifjúsági nap

A világ demokratikus ifjúsága november 10-én ünnepli a demokratikus ifjúsági világszövetség fennállásának harmadik évfordulóját. Ezen a napon az egész világ demokratikus ifjúsága, élén a szovjet ifjúsággal, rendez

nagy béketüntetések rendezés és állást foglal a Szovjetunió békepolitikája mellett. A Magyar Ifjúsági Népi Szövetség az ország minden városában ifjúsági napot rendez.

Felsőközpont nem fél a bizottságtól

Vizsgáljanak felül már minket is — mondják a dolgozó parasztok

Nagy az izgalom Felsőközponton. Megérkezett a felülvizsgáló bizottság! Alig lépnek be a párház kapuján, már kiürülnek a környező házak, özönlük oda mindenki. Híre fut a tanyákon is; estére már nemcsak a párttagság, hanem a lakosság széles rétegei ácsorognak a párház körül.

— Engedjenek be minket is! — kiáltja több hang. Nem kövelelően, hanem csak úgy szép szelíden, kíváncsian, mint az ottyan, akit kirekesztettek valami régen várt nagyszerű élményből. — Hadd tudjuk mi is, mi történik odabenn!

Valaki kiszól. — Csöndesebben, elvtársak! Ne zavarják a bizottság munkáját. Sok ember előtt nem lehet zavartalanul tárgyalni. Egyébként is most a helyi pártvezetőséget vizsgáljuk felül. Most derül ki, helyesen választottak-e a felsőközpontiak. Néhéz a munkánk, menjenek szépen haza.

Moraj fut végig az embereken. Megbeszélnek a dolgokról. Csak nem megy a fejükbe. Alig várják a felülvizsgálást, sokat hallottak, olvastak róla. Most itt a bizottság és ők még csak nem is láthatják. Vagy talán megfélemedtek róluk?

— Vizsgáljanak felül minket is! — harsogja tut egy hang a zivajg. Tucatjával kiáltják utána. — Mi is beszélni akarunk a bizottsággal! A tömeg nyugtalanul tolong. Ismét megjelenik az előbbi elvtárs az ajtóban. Mosolyog.

— Nem marad ki senki, elvtársak. Mindenki sorakerül. A Párt törődik minden egyes tagjával. De értik, ugye, először a vezetőket kell megvizsgálni. Ha azok megfelelnek, ők vizsgálják tovább felül. Már csak néhány hét, legyenek türelemmel.

Ez hatott, de a párház előtti térség még az éjszakai órákban sem ürült ki, amíg a bizottság el nem végezte munkáját. Ott álltak a kisparasztok, törpebirtokosok, asszonyok, férfiak, fiatalok és gyerekek is. Beszélgettek. — No, most majd adnak ezek annak a pimasz kuláknak! Vagy: — Ugy megy itt ezentul minden, mint a karikacsapás!

Ejtél jóval elmu't, mire a bizottság dolgvégeztelen távozott. Ott körül az emberek nagy „Szabadság”-gal bucsúztatták az elvtársakat. A szemekben ez ült: — A minél előbbi viszonylással!

A művészet is ünnepelt

A Szovjet-Magyar Művelődési Társaság forradalmi emlékünnepeiről

Minden kételyt, pesszimista nézetet tovaergetett belőlünk ez az ünnepség. Kiderült, hogy a nagygényű művészet tud találni a közönséggel és a tömegkultúrának végtelenek a lehetőségei. Az újságíró hirtelen nem is tudta, mit ragadjon ki abból a kifejezhetetlen érzelmi szintézisből, mely előtört a színház és a levelek rezdüléseiből, tárgyak, színek, hangok játékaiból diadalmas egységet teremtett. A gyönyörűség rabja volt ott mindenki!

Mégis az értelem okos okát kell adnunk a történeteknek, lelkesedgünk csak így méltó a hősi multhoz. A száraz politikai megállapítás úgy mondja, hogy demokráciánk fejlődési fokának ama pontjára ért, amikor az emelkedő életnívó hatására, a párt fáradhatatlan felvilágosító munkája nyomán jelentkezik az igény dolgozó tömegeinkben a szépség megismerésére és élvezetére. A művészet, a művészek és a közönség szempontjából azonban gazdag, sokrétű a kérdés.

Gáti Pál láthatta a bevület tüzeit a munkásszemekben, melyek lámpáknál szebben csillogtak Majakovszkij sópró Lenin-éposza nyomán, az énekkarokat újrainvitalta a szakadatlan taps-

vihar és az emberi összefogás kollektív érzése sohse volt olyan izgalmas ösztöneinkben, mint a forradalmi dalok és a fenséges Sztálin-kantáta, Szláv-rapszódia hangjai nyomán. Keletkeztek-e művészen nagyobb meglepettségek, mint mikor alkotótársainak, a dolgozóknak játszhat? Kertész, Vaszy, Sztálmár karnagyok, Both igazgató arca eleven felelet volt erre. És az októberi forradalom igazi szellemét csak így ötvözhetette ösztönző realitással Dénes elvtárs ünnepi beszéde. No és Thalia papjai!... Biztos magukon érezték a pártfunkcionáriusok szemét, a Rachmanov-dramában magukat keresték. A művészet a valóság mélyebb ismeretét tanítja meg a küzdő politikust. Mindez és sok más mutatja, hogyan segíthet a művészet a dolgozóknak, a párt-nak, de azt is, miként segíthetnek a tömegek a művészek művelőin.

Bizony itt nem lehet elég lelkeséggel okoskodni! A művészet és a tömegek találkozásáról, az egészséges kibontakozás létrehozásáról minden fádorozás a legszebb, legszükségesebb feladat. — ns. —

A fejlődéstől való elzárkózás az ellenforradalom útja

Ortutay Gyula kultuszminiszter szombaton részt vett a sárospataki főiskolán Erdélyi János kiváló néprajztudós emlékére rendezett ünnepségen. A miniszter az ünnepségen mondott beszédeben hangsúlyozta, hogy a nép megismerése csak azt a célt szolgálhatja, hogy a népet felemeljük, nem pedig azt, hogy abban az állapotban tart-

suk, amelyben évszázadok óta szinylődik.

Nem nevezhetjük nemzeti hagyománynak azt, hogy parasztságunk egyrésze még mindig analfabéta, sem pedig azt, hogy elzárkózik a modern kultúra vívmányaitól. A fejlődéstől való elzárkózás az ellenforradalom útja — mondotta a kultuszminiszter.

A természettudomány alapja: a materializmus

Az egyetemi szervetlen kémiailag intézetben dr. Geréb Tibor elvtárs, egyetemi tanársegéd a dialektikus természettudományosi gondolkodásról tartott előadást. Rámutatott arra, hogy a materializmus minden természettudós természetes álláspontja. A természettudós a tapasztalatból indul ki, méréseket végez. A dialektikus gondolkodó a törvényt csak a természet végtelen bonyolult összefüggéseiből, önkényesen kiragadott, egyoldalú viszonyoknak tekintti. Utalt arra, hogy az ellentét a dolgok legbensőbb lényegéhez tartozik.

Befejezésül rámutatott arra, hogy a modern természettudományban a dialektikus materialista szemlélet valósággal szükségszerű a tudós számára, de a polgári

szemléletkutató nem terjeszti ki ezt a szemléletet a társadalomra s helytelenül, függetlenül képzelet magát a társadalomtól.

Nagy felhívás a szegedi állatvásárron

Szombaton és vasárnap országos vásár zajlott le Szegeden. Felhajtottak 1054 lovat, 241 csikót, 4 bikát, 534 tehenet, 12 ökröt, 8 tinót, 243 üszőt, 178 borjút, 961 sertést, 204 juhot, 23 kecskét, 9 bivalyt. Ebből eladtak 115 lovat, 79 csikót, 2 bikát, 104 tehenet, 6 ökröt, 4 tinót, 197 üszőt, 103 borjút, 917 sertést, 123 juhot, 11 kecskét, 4 bivalyt.

Az elsőrendű igásló ára 4000—5500 között mozgott. A másodrendű igásló 2400—3200, egyéb igásló 1300—2200, egyéves csikó 1600—2500, vágóló 300—600, elsőrendű fias fejőstehén 2600—2900, elsőrendű fejőstehén 2100—2500, közepes fejőstehén 1300—1800, üsző 800—1100, borjú 400—800, ökr párja 3200—3600, tinó párja 2400—2800, bivaly párja 3200—3400, bika kilója 3.20—3.40, bika darabonként 1600—2400, juh kilója 3.80—4.20, juh darabja 120—150, kecske darabja 90—140, javított sertés kilója 8.50—9.60, javított sertés darabja 900—1500, 60—80 kilós egyéves sovány sertés 600—800, félve sovány sertés darabja 450—500, négyhónapos sertés darabja 200—280, háromhónapos sertés darabja 170—220, választási malac párja 250—380.

Eredményes a hirdetés a Délmagyarországban

AUTÓ, MOTOR

ES KERÉKPARGUMIK
SZAKSZERO JAVITASA

B o l g á r

GUMIJAVITONAL,
Rendőrpáloktávi szemben.

Jutalmazzuk meg munkásainkat

új hidunk felavatásakor!

Pénz és természetbeni adományokat illetékes helyre való továbbítás végett átvesz és nyilvánosan nyugtáz a kiadói hivatal.